

Vejen til **LYKKKE**

VEJLEDNING TIL EN BEDRE TILVÆRELSE BASERET PÅ SUND FORNUFT

Dette PDF er
Bookmaket: Brug
Power PDF, Adobe
Acrobat el lignende
for at se det.

Talk to us
CLICK HERE

Til: _____

Fra: _____

HVORDAN DU BRUGER DETTE HÆFTE

Selvfølgelig vil du gerne hjælpe dine venner og bekendte.

Find et menneske, hvis handlinger påvirker dig og din tilværelse i større eller mindre grad.

Skriv hans eller hendes navn her på forsiden, hvor der står Til:

Sæt dit eget navn på den nederste linie, hvor der står Fra:

Giv personen bogen.

Bed vedkommende om at læse den¹.

Du vil opdage, at han eller hun også kan være truet af den mulige forkerte opførsel hos andre.

Giv personen nogle flere eksemplarer af hæftet uden at skrive dit navn på dem. Lad den anden skrive sit navn på dem og give dem til dem, han omgås.

Hvis du bliver ved på den måde, vil mulighederne forbedres betydeligt – både i dit eget og andres liv.

*Det er en vej hen mod en tryggere og gladere
tilværelse for dig selv og andre.*

1. Ord har somme tider adskillige betydninger. Forklaringerne i bogens fodnoter giver kun den betydning, som ordene har i teksten. Hvis du møder ord her i bogen du ikke kender, så slå dem op i en god ordbog eller i et leksikon. Hvis du undlader det, kan der opstå misforståelser og måske skænderier.

HVORFOR JEG GAV DIG DENNE BOG

*D*in overlevelse² betyder noget for mig.

LYKKE³

*Æ*gte livsglæde og lykke er af meget stor værdi.

Hvis man ikke klarer den, opnår man hverken livsglæde eller lykke.

Det er svært at klare sig i et kaotisk⁴ og umoralsk⁵ samfund.

Alle mennesker eller grupper søger at få al den glæde ud af livet, de kan, og søger at undgå smerte.

Din egen overlevelse kan bringes i fare af stupide handlinger fra din omverden.

Andres uærlighed og ringe opførsel kan forvandle din livsglæde til sorg og ulykke.

Jeg er sikker på, du har oplevet den slags. Uret og forkerte handlinger forringer ens evne til at klare sig. Det går ud over livsglæden.

Du betyder noget for andre mennesker; man lytter til dig. Du kan påvirke dem.

2. **overlevelse:** handlingen at forblive i live. At fortsætte med at eksistere, at forblive levende.

3. **lykke:** en følelse som skyldes stor glæde og tilfredshed. En tilsand af velære, tilfredshed, glæde. En glad, munter og ubesværet tilværelse. En persons reaktion på, at der sker gode ting for ham.

4. **kaotisk:** noget som er præget af total mangel på orden eller af forvirring.

5. **umoralisk:** som strider imod den almindelige moral. Ikke at følge reglerne for god opførsel. Mangler enhver idé om ordentlig handlemåde.

Du omgås mennesker, hvis glæde eller sorg har betydning for dig.

Du kan hjælpe dem til et gladere liv, til bedre trivsel og overlevelse, ved hjælp af denne bog. Det koster dig ikke det store besvær.

Ingen kan garantere, at andre kan blive lykkelige. Men andres chancer for et trygt og godt liv kan forbedres. Og dermed dit eget.

Det står i din magt at vise vejen til et liv, der er mindre farligt og indeholder mere livsglæde.

1. PAS GODT PÅ DIG SELV

1-1. *Få behandling, når du er syg.*

Der er mennesker, som ikke bliver hjemme, selvom de lider af en smitsom sygdom. Eller de sørger måske ikke for at få behandling. Det er let at se, at de udsætter dig for smittefare. Hold derfor på, at når én du kender er syg, skal han eller hun sørge for ikke at smitte andre og sørge for at blive helbredt med den rigtige behandling og pleje.

1-2. *Hold din krop ren.*

Mennesker, der ikke regelmæssigt går i bad og vasker hænder, kan sprede smitte. De udsætter dig for smittefare. Du er derfor i din gode ret til at holde på, at folk bør gå i bad og vaske hænder. Man kan ikke undgå at blive snavset, når man arbejder, dyrker sport eller motionere. Men få dem til at vaske sig bagefter.

1-3. *Bevar dine tænder.*

Det siges, at hvis man børster tænder, når man har spist, undgår man huller eller dårlige tænder. At børste tænder eller tygge særligt tyggegummi, hver gang man har spist, gør meget for at beskytte mod mundsygdomme og dårlig ånde. Sig til andre, at de skal passe på deres tænder.

1-4. Spis ordentlig mad.

Mennesker, der ikke spiser ordentligt, er ikke til megen hjælp, hverken for dig eller sig selv. Ofte har de meget lidt energi. Sommetider bliver de irritable. De bliver lettere syge. Man behøver ikke være på mærkelige diæter for at spise ordentligt. Det er kun nødvendigt at spise god, sund mad regelmæssigt.

1-5. Sørg for hvile.

Somme tider kan man være nødt til at arbejde på tidspunkter, hvor man ellers normalt sover. Men mennesker, der for tit får for lidt søvn, bliver let en plage. Trætte mennesker passer ikke altid på. De begår let fejl. De er skyld i uheld; og netop som man har brug for dem, kan de vælte alt deres arbejde over på én. De bringer andre i fare. Sørg for, at mennesker, der får for lidt søvn, får sovet tilstrækkeligt.

2. HOLD MÅDE

2-1. *Hold dig fra skadelige stoffer.*

Folk, der bruger narkotika og andre skadelige stoffer, ser ikke altid den virkelige verden omkring sig. De er ikke rigtigt *nærværende*. I trafikken, ved en tilfældig kontakt eller hjemme kan de være direkte farlige for dig.

Nogle tror, at de "har det bedre" eller "udfolder sig bedre" eller "kun er lykkelige", når de har taget stoffer. Det er selvbedrag. Før eller senere vil stofferne ødelægge deres helbred.

Få folk fra at tage stoffer. Og hvis de allerede gør det, så hjælp dem med at komme på afvænning.

2-2. *Drik ikke for meget.*

Folk, der drikker alkohol, bliver sløve. De reagerer langsommere, selvom de føler, at de bliver kvikkere. Alkohol har en vis værdi som medicin, men den kan meget let overvurderes. Lad ikke nogen, der har drukket, være din chauffør eller pilot.

At drikke kan koste liv på mere end én måde. En lille smule spiritus rækker langt. Lad ikke for meget føre til død og ulykke. Tal folk fra at drikke for meget.

Når man overholder disse punkter, bliver man fysisk bedre i stand til at nyde livet.

3. VÆR IKKE UTRO ELLER LØSAGTIG⁶

Gennem sex sikrer racen, at den fortsat består – via børn og familie.

Der kan komme en masse glæde og nydelse ud af sex. Sådan har naturen indrettet det, netop fordi slægten skulle bestå. Men misbrug giver bagslag på forskellig måde. Også det synes at være naturens mening.

3-1. *V*ær tro mod din partner.

Hvis ens seksualpartner er én utro, kan det forringe ens overlevelse kraftigt. Historien og aviserne er fyldt med eksempler på de voldsomme følelser, som kommer fra utroskab. “Skyldfølelse” hører til de mindre onder. Jalousi og hævntørst er de slemme uhyrer. Man ved aldrig, hvornår de vækkes af deres dvale.

Det er helt i orden at tale om at være “moderne” eller “frigjort” og “forstående”. Men når livet først er ødelagt, kan det ikke gøres godt igen med snak. En “følelse af skyld” er ikke nær så skarp som en kniv i ryggen eller glassplinter i suppen.

Det er også et spørgsmål om ens helbred. Hvis du ikke kræver, at din seksualpartner skal være dig tro, udsætter du dig selv for sygdomme. En kort overgang sagde man, at alle kønssygdomme var under kontrol. Det er de ikke mere – hvis de nogen sinde har været det. Der findes sygdomme

6. **løstagtig:** at have tilfældige, spredte seksuelle partnere.

nu, som man ingen midler har imod.

Problemerne med seksuelle udskejelser er ikke nye. Den magtfulde buddhistiske religion forsvandt fra Indien i det 7. århundrede. Ifølge religionens egne historieskrivere var årsagen seksuel løsagtighed i klostrene.

Går vi til vor egen tid, viser det sig, at når seksuel løsagtighed bliver almindelig i organisationer eller virksomheder, har de tendens til at falde fra hinanden. Lige meget hvor civiliseret man taler om det, vil den familie, der oplever utroskab, blive rystet.

Et øjeblikks indskydelse kan føre til smerte og sorg, som varer hele livet. Gør dette klart for dine nærmeste, og beskyt dit eget helbred og livsglæde.

Sex er et vigtigt skridt på vejen til lykke og glæde. Der er intet galt i det, hvis det er ledsaget af troskab og anstændighed.

4. VÆR KÆRLIG OG HJÆLPSSOM MOD BØRN

Nutidens børn bliver til samfundet af i morgen.

At sætte et barn i verden i dag er noget i retning af at lade det falde ned i et tigerbur. Børn kan ikke kontrollere deres omgivelser, og de har ikke styrke til at modstå ret meget. De har brug for kærlighed og hjælp for at klare sig.

Det er et vanskeligt problem, vi tager op. Der er næsten ligeså mange teorier om, hvordan børn bør opdrages – eller ikke bør opdrages – som der er forældre. Men hvis man gør det forkert, kan det medføre en masse sorg. Og det kan gøre det svært for dem senere i livet. Nogle prøver på at opdrage deres børn på samme måde, som de selv blev opdraget. Andre gør nøjagtigt det modsatte. Mange holder på, at man bare skal lade dem vokse op uden at blande sig. Ingen af disse måder garanterer i sig selv et godt resultat. Den sidste måde bygger på den materialistiske⁷ idé, at barnets udvikling forløber på samme måde som udviklingen af menneskeslægten:⁸ “Barnets ’nerver’ skulle på en eller anden mystisk måde ’modnes’, og resultatet skulle blive en moralsk⁹ og velopdragen voksen”.

Uanset at teori let modbevises – simpelthen ved at se på den store gruppe af kriminelle, hvis nerver

7. **materialistisk:** den opfattelse at kun det fysiske eksisterer.

8. **udviklingen af menneskeslægten:** gammel teori om at alle planter og dyr har udviklet sig af mere primitive former og er blevet formet af omgivelserne snarere end planlagt eller skabt.

9. **moral:** i stand til at skelne rigtigt fra forkert opførsel. At belutte og handle ud fra forståelse.

ikke 'modnedes' – det er en lad måde at opdrage børn på og den er i nogen grad blevet populær. Den sikrer hverken samfundets fremtid eller din alderdom.

Et barn er nærmest som en ren tavle. Hvis man skriver de forkerte ting på den, vil den også vise de forkerte ting. Men til forskel fra en tavle begynder barnet selv at skrive, og barnet vil som regel skrive noget, som allerede er blevet skrevet. Det hele kompliceres ved, at selv om de fleste børn er yderst fornuftige, så fødes der nogle få, som er sindssyge og nogle fødes som stofafhængige; men den slags tilfælde er usædvanlige.

Det hjælper ikke at prøve at "købe" barnet ved at overvælde det med legetøj og ting; heller ikke at pakke det ind i vat og overbeskytte det. Resultatet kan blive temmelig forfærdeligt.

Man må gøre op med sig selv, hvad det er, man prøver på at få barnet til at blive. Dette afhænger af flere ting: a) hvad barnet har anlæg for – dets karakter og evner; b) hvad barnet selv vil være; c) hvad man selv ønsker, at barnet skal blive til; d) de ressourcer, der er til rådighed.

Men husk: Hvad resultatet end giver, vil barnet ikke klare sig godt, hvis ikke det udvikler selvtillid og får en meget høj moral. Resultatet kan ellers let gå hen og blive til skade for alle – også for barnet selv.

Barnet vil ikke klare sig særligt godt i det lange løb, hvis man ikke viser det den vej, der fører til overlevelse. Det er ikke nok bare at holde af

barnet. Det er ingen tilfældighed, hvis barnet farer vild: Det nuværende samfund er skræddersyet til, at det kan gå galt.

Det vil hjælpe enormt, hvis du får barnet til at forstå og følge de regler, der står her i bogen.

Noget, der altid gavner, er simpelthen altid at forsøge at være barnets ven. I hvert fald er det sandt, at et barn har brug for venner.

Prøv at finde ud af, hvad et barns virkelige problem er. Prøv så – uden at trampe på deres egne løsninger – at hjælpe med at løse dem. Iagttag børn – og det gælder også spædbørn. Lyt til, hvad børn fortæller dig om deres liv. Lad *dem* hjælpe. Hvis du ikke gør det, bliver de overvældet af en følelse af at stå i gæld, som de så må undertrykke.

Det vil være en enorm hjælp for barnet, hvis du opnår en forståelse for og enighed om denne vej til livsglæde og får det til at følge den. Det kan få en enorm indflydelse på barnets overlevelse – og din.

Det er en kendsgerning, at børn ikke klarer sig godt uden kærlighed. De fleste børn har masser af kærlighed, som de ønsker at give igen.

*En del af vejen til glæde i livet er at holde af børn
og hjælpe dem – fra deres spæde barndom
og indtil de bliver voksne.*

5. RESPEKTER OG HJÆLP DINE FORÆLDRE

Set med barnets øjne er forældre nu og da svære at forstå.

Der er forskelle mellem generationerne. Men sandheden er, at det ikke burde være nogen hindring. Når man er svag, er det fristende at søge ly bag udflugter og løgne, og det er disse, som skaber muren.

Børn *kan* komme overens med forældrene trods uoverensstemmelser. Før man begynder at råbe, kan man i det mindste prøve på at snakke tingene igennem stille og roligt. Hvis en søn eller datter er åben og ærlig, så vil det gøre det muligt at trænge igennem. Det er ofte muligt at finde en løsning, som begge parter kan forstå og godtage. Det er ikke altid lige let at komme ud af det med hinanden, men man bør da prøve.

Man kan ikke komme uden om, at forældrene næsten altid handler ud fra et meget stærkt ønske om at gøre, hvad de mener er bedst for barnet.

Børn står i gæld til forældrene for deres opdragelse – hvis forældrene ellers har givet dem nogen. Nogle forældre insisterer så meget på at være uafhængige, at de ikke vil modtage noget til gengæld. Det er ikke desto mindre sandt, at der kan komme en dag, hvor det er den yngre generations tur til at tage sig af forældrene.

10. **sandhed:** en ytring eller tanke, som er i overensstemmelse med virkeligheden eller med en persons opfattelse af virkeligheden. Det modsatte af løgn.

11. **løgn:** falsk påstand eller oplysning, der bevidst udgives for at være sand. Alt som er beregnet på at give en forkert opfattelse.

Lige meget hvad man ellers kunne sige, må man huske på, at det er de eneste forældre, man har. Man bør derfor respektere og hjælpe dem.

*Noget af vejen til større livsglæde består af at
være på god fod med sine forældre eller dem,
der har sørget for ens opdragelse.*

6. VÆR ET GODT EKSEMPEL FOR ANDRE

*M*an påvirker mange mennesker. Påvirkningen kan være god eller den kan være dårlig.

Hvis man lever sit liv efter de her anbefalinger, viser man et godt eksempel for andre.

Det kan ikke undgå at påvirke ens medmennesker, uanset hvad de siger.

Enhver, der prøver at få dig fra at gøre det, gør det enten fordi, de har til sinds at skade dig, eller fordi de vil fremme deres egne interesser. Inderst inde vil de respektere dig.

Dine egne muligheder for at klare dig godt vil blive forbedret i det lange løb. Andre vil, på grund af din positive indflydelse, udgøre en mindre trussel. Der er også andre fordele.

Undervurder ikke den indvirkning, som du kan have på andre ved simpelthen at nævne disse ting, og ved selv at være et godt eksempel for andre.

*Vejen til livsglæde kræver, at man er et
godt eksempel for andre.*

7. HOLD DIG TIL SANDHEDEN

*F*alske¹² data¹³ kan få én til at lave kedelige fejltagelser. Det kan endog forhindre én i at suge sande data til sig.

Man kan kun løse tilværelsens problemer, hvis man har sande data.

Hvis ens medmennesker lyver for én, risikerer man at lave fejl og ens overlevelseshed muligheder forringes.

Falske data kan komme mange steder fra: Uddannelsessystemet, omgangskredsen eller på arbejdet.

Mange vil bilde dig noget ind for at få det til at passe til egne formål.

Sandhed er det, som er sandt for *dig*.

Der er ingen, som har ret til at påtvinge dig data og forlange, at du skal tro på det, for ellers vanker der... Mener du ikke, det er sandt, er det ikke sandt.

Tænk tingene igennem selv, accepter kun det, du mener er sandt, og afvis resten. Der er ikke noget, der er mere sørgeligt end én, der prøver at leve i et kaos af løgne.

12. **falske**: usande, urigtige, uægte, uærlige.

13. **data**: kendsgerninger; de til løsningen af en opgave givne størrelser.

7-1. *Fortæl ikke løgne, der skader.*

Løgne, der skader, kommer af frygt, ondskabsfuldhed og misundelse. De kan drive folk ud i desperate handlinger. De kan ødelægge folks liv. De kan lave faldgruber både for den, der kommer med dem, og den, de rammer. Det kan ende i kaos folk imellem og samfundsmæssigt. Mange krige er brudt ud på grund af skadelige løgne.

Man bør lære at gennemskue dem og afvise dem.

7-2. *Afgiv ikke falsk forklaring.*

Der er alvorlig straf forbundet med at sværge falsk eller afgive falsk vidneforklaring. Det kaldes for “méned” eller “at afgive falsk forklaring”. Straffen er streng.

*Vejen til større livsglæde ligger langs
sandhedens vej.*

8. BEGÅ IKKE MORD¹⁴

Næsten alle folkeslag har siden tidernes morgen haft forbud mod mord og straffet det strengt. Til tider er det blevet udvidet til “Du må ikke slå ihjel”, mens man i en senere oversættelse af samme bog har konstateret, at der stod “Du må ikke myrde”.

Der er en væsentlig forskel mellem de to ord, *myrde* og *slå ihjel*. Et forbud mod at slå ihjel ville udelukke selvforsvar og det ville gå i retning af at gøre det ulovligt at slå en slange ihjel, der lå parat til at angribe et barn. Det ville tvinge et helt folkefærd til at leve af grøntsager. Du kan sikkert finde mange eksempler på de vanskeligheder, som et generelt forbud mod at slå ihjel ville medføre.

Mord er en ganske anden sag. Pr. definitionen betyder det: “Ulovligt drab af et eller flere mennesker begået af en anden; især som en planlagt forbrydelse”. Det er i virkeligheden alt for let at begå mord med alle de farlige våben, der findes i vore dage. Men man kan ikke leve i et samfund, hvor du, din familie og venner er prisgivet nogle, der går rundt og tager livet af tilfældige mennesker.

Mord har den højeste prioritet, når vi taler om samfundets forebyggelse af forbrydelse og dets hævn, og det er med rette.

Den stupide, den onde og den sindssyge søger at løse deres virkelige eller indbildte problemer

14. **mord**: slå et menneske ihjeld med fuldt overlæg.

med mord. Og det hænder, at de begår mord uden nogen som helst grund.

Støt ethvert program, der er et effektivt værn mod denne trussel mod menneskeheden, og sæt ind dér. Din egen overlevelse kan afhænge af det.

Vejen til lykke omfatter ikke, at du myrder dine venner eller din familie, eller at du selv bliver myrdet.

9. GØR IKKE NOGET ULOVLIGT

Handlinger, der er forbudt ifølge officielle regler eller love, kaldes "ulovligheder" eller "lovovertrædelser". Disse regler og love indføres af regeringen, folketinget eller domstolene. Sædvanligvis står de skrevet i en lovsamling.

I velordnede samfund som vores gøres de alment kendte ved at blive udgivet og gjort kendt for offentligheden. I et uigennemskueligt samfund (der ofte vil være plaget af kriminalitet) er man nødt til at spørge en advokat eller være specielt uddannet for at kende dem alle sammen. I et sådant samfund vil man få at vide, at "Uvidenhed er ikke nogen undskyldning for at bryde loven".

På den anden side har enhver samfundsborger – ung eller gammel – pligt til at vide, hvad samfundet anser for en "lovovertrædelse". Man kan spørge andre til råds, eller man kan undersøge det på biblioteket.

En "ulovlig handling" er ikke det samme som at være ulydig over for en ordre som for eksempel "Gå i seng!". Det er en handling, som kan medføre at man får en straf ved en domstol eller af staten. Man kan blive "sat i gabestokken"¹⁵ af landets agitationsmaskine¹⁶ eller blive idømt bøder eller endog fængsel.

Når man gør noget ulovligt (stort eller småt), udsætter man sig for at blive angrebet af staten.

15. **gabestok:** et strafferedskab fra middelalderen bestående af en pæl med halsjern, hvori forbrydere blev fastlås og udstillet på offentlige steder.

16. **agitationsmaskine:** noget eller nogen, der på en aggressiv og følelsesladet måde kan udbrede af en idé eller holdning — ofte uden hensyn til sandheden.

Det afgørende er ikke, om man bliver opdaget. Når man begår en ulovlig handling, svækker man sin egen evne til at forsvare sig.

Næsten alt værdifuldt, som man ønsker at opnå, kan som regel opnås på helt lovlig vis. Den "ulovlige smutvej" er en farlig og tidskrævende "genvej". Indbildte "fordele" ved at begå ulovligheder koster som regel dyrt.

Statsmagten er som en maskine, der ikke kan tænke. Den eksisterer og virker på grundlag af love og paragraffer. Den er indstillet til at slå ned på ulovligheder. Som sådan kan statsmagten være en uforsonlig¹⁷ fjende; den sætter hårdt ind mod "lovovertrædelser". Spørgsmålet om, hvem der egentlig har ret eller uret, tæller ikke over for love og paragraffer. Kun lovens bogstav gælder.

Hvis du opdager, at nogen du kender begår "ulovligheder", skal du gøre, hvad du kan for at tale dem fra det. Du kan nemlig blive inddraget, også selvom du ikke engang er meddelagtig. Hvis for eksempel firmaets bogholder forfalsker regnskaberne, kunne det medføre, at firmaet gik nedendom og hjem, og du mister dit job. Sådanne situationer kan i høj grad påvirke dine overlevelsesmuligheder.

Som medlem af en gruppe, der er underkastet love, bør man opfordre til, at lovene udgives i klar og tydelig form, så folk kender dem. Støt enhver lovlig politisk bestræbelse på at forenkle, tydeliggøre og systematisere de love, som gælder i gruppen. Følg det princip, at alle mennesker er

17. **uforsonlig:** som ikke er indstillet på at genoprette et venskabeligt forhold efter en konflikt.

lige for loven: Det er et princip, som fremkom for lang tid siden i et samfund, som led under aristokratiets¹⁸ tyranni.¹⁹ Det var et af de største sociale fremskridt i menneskehedens historie, og det må ikke gå tabt.

Sørg for, at både børn og voksne får at vide, hvad der er "lovligt", og hvad der er "ulovligt", og lad det fremgå, at du ikke bifalder "ulovlige handlinger", om ikke andet så ved at rynke panden.

De, som begår dem, er, selv når de "slipper godt fra det", svækkede i forhold til den magt, staten har.

*Vejen til livsglæde omfatter ikke
frygten for at blive opdaget.*

18. **aristokratiet:** en overekklase der består af en gruppe af personer med arvelige, sociale og politiske særrettigheder.

19. **tyranni:** magtudøvelse på en grusom og undertrykkende måde.

10. STØT EN REGERING, DER HAR SOM MÅL AT REGERE TIL GAVN FOR HELE FOLKET

Samvittighedsløse, onde mennesker og grupper kan tage magten for at udnytte den til egen fordel.

En regering, der kun tjener bestemte menneskers eller gruppers særinteresser, vil give samfundet kort levetid. Alles muligheder for overlevelse bringes i fare; også de personer, som står bag, er i fare. Historien vrimler med den slags regerings fald.

Modstand imod dem medfører som regel bare mere vold.

Men man kan advarende hæve stemmen, når den slags misbrug sker. Og man behøver ikke at støtte en sådan regering aktivt. Uden at gøre noget ulovligt kan du stadigvæk medvirke til en reform på lang sigt – man kan simpelthen nægte at støtte sådan et styre.

Mens dette skrives, er der adskillige regeringer i verden, som vakler. Befolkningen udtrykker simpelthen deres stiltiende protest ved ikke at samarbejde. Disse regimer lever livet farligt: En eller anden uheldig vind på et forkert tidspunkt kan blæse dem omkuld.

Man bør på den anden side bakke en regering fuldt og helt op, hvis den tydeligvis arbejder hårdt

for hele befolkningens bedste – og ikke bare for særinteresser eller en sindssyg diktator.

Statsledelse er faktisk et fag. I skolerne undervises der hovedsageligt i ”samfundslære”. Det fortæller kun, hvordan det nuværende system er opbygget. Det egentlige studium i ”statsledelse”, behandles under forskellige overskrifter: politisk økonomi, politisk videnskab, politisk magt m.v. Hele faget ”statsledelse” kunne være en præcis, næsten teknisk videnskab.

Hvis man var interesseret i at få en bedre regering, én som ikke skaber problemer, burde man foreslå, at det blev et tidligt undervisningsfag i skolen. Man kan også studere det selv. Det er ikke et specielt vanskeligt emne, hvis man slår de svære ord op.

Når alt kommer til alt: det er befolkningen og dens egne ledere, som sveder og kæmper for deres land. En regering som sådan kan ikke svede. Den kan ikke engang smile, for den er kun en forestilling – en idé. Det er det enkelte menneske, som er levende – dig.

*Vejen til større livsglæde er vanskelig,
når den overskygges af undertrykkelse og
tyranni. En velvillig regering, som prøver at regere
til gavn for hele befolkningen, kan jævne
vejen. Når en sådan regering er ved
magten, bør man støtte den.*

11. BEKÆMP IKKE EN PERSON, DER MENER DET GODT

Selvom onde mennesker hævder, at ethvert menneske ondt, findes der mange gode mænd og kvinder overalt. Måske har du været så heldig at kende nogen.

Faktisk er det disse mænd og kvinders positive indsats, der holder samfundet i gang. Offentligt ansatte, meningsdannere og folk i det private erhvervsliv, som passer deres arbejde, er for langt størstedelen positive og velmenende mennesker. Hvis de ikke var det, var de for længst holdt op med at gøre det, de gør.

Sådanne mennesker er lette at angribe. Det er et udtryk for deres hæderlighed, at de ikke overbeskytter sig selv. Alligevel afhænger de fleste menneskers overlevelse af dem.

Samfundet ville slet ikke fungere, hvis det ikke var for disse menneskers indstilling, til trods for at voldsforbryderen, agitatoren²⁰ og sensationspressen prøver at få vores opmærksomhed væk fra denne urokkelige kendsgerning.

Selvom de sørger for sikkerhed på gader og veje, vejleder børnene, tager temperaturen på de syge, slukker brande og taler sund fornuft med rolige stemmer, er man tilbøjelig til at overse, at

20. **agitator:** person der på en aggressiv og følelsesladet måde kan udbrede af en idé eller holdning — ofte uden hensyn til sandheden i en bestemt sags tjeneste.

det er disse velmenende mennesker, som holder verden i gang – og mennesket i live her på Jorden.

Alligevel kan de blive udsat for angreb. Der bør derfor tages kraftige midler i brug for at beskytte dem mod overgreb. Din egen overlevelse og din families og venners overlevelse afhænger af dem.

*Vejen til livsglæde er langt lettere at følge, når
man støtter velmenende mennesker.*

12. BESKYT DINE OMGIVELSER OG GØR DEM BEDRE

12-1. *V*ær ren og pæn.

Eftersom man ikke er nødt til at kigge på sig selv dagen igennem, er der visse mennesker, som det ikke falder ind, at de udgør omgivelserne for andre. De påvirker også indtrykket af helheden.

Og nogle er ikke klar over, at andre bedømmer dem på deres udseende.

Selvom tøj kan være dyrt, er sæbe og andre toiletsager ikke særligt svære at få fat i. Den rigtige kropspleje kan være vanskelig at finde frem til, men det er trods alt muligt.

I barbariske samfund eller samfund i forfald kan det endog blive en modesag at være ulækker. I virkeligheden er det tegn på manglende selvrespekt.

Motion og arbejde kan gøre én meget snavset, men det forhindrer ikke, at man vasker sig bagefter. Eksempelvis er mange arbejdere i Europa i stand til at holde sig selv i orden, selv når de arbejder. De tjener som et godt eksempel. Og nogle af de bedste idrætsfolk ser ordentlige ud, selvom de driver af sved.

Omgivelser, der skæmmes af usoignerede mennesker, kan have en snigende, nedtrykkende virkning på ens moral.

Sørg for at opmuntre folk omkring dig til at være rene, pæne og velsoignerede. Ros dem, når de

er det, eller hjælp dem stilfærdigt over deres problemer, når de ikke er det. Det kan forbedre både deres selvrespekt og deres moral.

12-2. Hold dine egne omgivelser i stand.

Når folk roder og griser deres omgivelser til, kan det brede sig ind i dine.

Når folk ikke er i stand til at passe ordentligt på deres egne ting og områder, tyder det på, at de føler, de ikke rigtigt hører til dér – og ikke rigtigt ejer deres egne ting. Når de “fik” ting som børn, fulgte der alt for mange formaninger og betingelser med, eller også blev tingene ”hugget” af søskende eller taget af forældre. Og de følte sig måske ikke velkomne.

Sådanne menneskers sager, boliger og arbejdsrum, cykler eller biler taler deres klare sprog: disse ting ejes faktisk ikke af nogen. Somme tider kan man komme ud for det, der er værre – en slags rasen mod det at eje noget. Hærværk er udtryk for dette: et hus eller en bil, som “ingen ejer”, bliver hurtigt ødelagt.

De, som opfører socialt boligbyggeri og prøver at holde det ved lige, er ofte rystede over, hvor hurtigt ødelæggelser kan sætte ind. Fattige mennesker ejer kun lidt eller intet – pr. definition. Og bliver man plaget på forskellig måde, kommer man også let til at føle, at man ikke hører til.

Men rig eller fattig (og ligegyldigt af hvilken grund) kan folk, som ikke passer på deres ting og omgivelser, ødelægge noget for andre. Det er jeg ret sikker på, vi alle har oplevet.

Spørg sådanne mennesker, hvad de virkelig ejer i livet, og om de virkelig hører til dér, hvor de er. Du vil få nogle overraskende svar, og du vil samtidigt hjælpe dem ikke så lidt.

Man kan lære folk at holde orden i deres ting og omgivelser. For nogle vil det være nyt, at når man har haft fat i en ting og brugt den, skal den lægges tilbage på plads. Så kan man finde den igen. Nogle bruger halvdelen af deres tid på at finde deres ting. Det kan faktisk betale sig at få orden på sine ting. Det kan betyde, at arbejdet går hurtigere. Det er ikke den tidsspilde, som nogle tror.

Hvis du vil beskytte dine egne ting og omgivelser, må du få andre til at tage sig af deres.

12-3. Hjælp til med at passe på Jorden.

Tanken om, at man har andel i denne klode, og at man bør hjælpe med at beskytte den, kan virke vældig stor – og for nogle er den ganske uvirkelig. Men i vore dage kan noget, der sker på den anden side af Jorden, påvirke dét, der sker inden for dine egne fire vægge.

Nyere opdagelser – gjort af rumsonder til Venus – har vist, at vor egen verden vil kunne nedbrydes i en grad, så der ikke længere er mulighed for liv her. Og muligheden foreligger for, at det kan ske i vores egen levetid.

Fæld for mange skove, foruren for mange floder og søer, og ødelæg atmosfæren – og vi er færdige. Temperaturen ved Jordens overflade kan blive

gloende hed; regnen kan blive til svovlsyre. Alt liv kunne dø.

Man kan spørge: "Selvom det var sandt, hvad kan så lille jeg stille op?" Om man så bare ser misbilligende ud, når folk forurener miljøet, gør man noget. Selv hvis man kun havde den mening, at det var en dårlig idé at ødelægge Jorden og siger det, gør man noget.

At passe på Jorden begynder omkring ens eget hus. Det strækker sig videre ud ad ens vej til og fra arbejde. Det omfatter de steder, hvor man tager på skovtur eller ferie. Affaldet, som sviner naturen og vandløbene til, eller brandfaren i tørre krat og skove behøver man ikke bidrage til. Og man kan i ledige stunder gøre noget ved det. At plante et træ kan synes en lille ting, men det er trods alt noget.

Der er lande, hvor de gamle eller arbejdsløse ikke bare sidder og hænger eller går til. Man har brug for dem. De tager sig af haver, parker og skove. De samler affald og giver verden lidt mere skønhed. Der er ingen mangel på arbejdskraft til at tage sig af miljøet og jorden. Men det bliver oftest overset.

I Amerika blev der i 1930'erne oprettet et Civilt Bevaringskorps [lignende beskæftigelsesprojekter blev oprettet i 1930'ernes Danmark. o.a.]. Formålet var at få arbejdsløse og unge i gang og udnytte denne reserve. Det var et af de få projekter – hvis ikke det eneste – der skabte langt flere værdier for staten, end det kostede i de svære tider. Korpset plantede store områder til med skov

og gjorde andre værdifulde ting; de tog sig af deres del af Jorden.

Et sådant korps eksisterer ikke mere. Men man kan i det mindste sige, at sådanne projekter er værdifulde. Og man kan støtte ledere og organisationer, som påtager sig at beskytte miljøet.

Der er ikke mangel på tekniske løsninger. Men teknik og udførelse koster penge. Der vil være penge til det, hvis man følger en fornuftig økonomisk politik – en politik, som ikke straffer alle. Sådanne politiske muligheder findes faktisk.

Der er mange ting, som folk kan gøre for at passe på Jorden. De begynder med ideen om, at man bør gøre noget. De fremmes ved, at man foreslår, at andre også skal gøre noget.

Som menneske er vi nu i stand til at ødelægge Jorden. Vi må bringes frem til et stade, hvor viljen er til stede og vi gør de nødvendige ting, der skal til for at redde den. Det er trods alt Jorden, vi står på.

*Hvis andre ikke hjælper med at bevare
og forbedre miljøet, kan vejen til lykke
miste sit fundament.*

13. STJÆL IKKE

*H*vis man ikke respekterer ejendomsretten til ting, risikerer man selv at miste sine ting og ejendom.

En person, som af en eller anden grund ikke har kunnet skaffe sig ting på ærlig vis, kan bilde sig ind, at ingen ejer noget. Men prøv ikke at stjæle hans sko!

En tyv fylder sine omgivelser med mysterier: Hvad skete der med det ene og hvad skete der med det andet? En tyv forvolder meget mere skade end lige værdien af det, han stjæler.

Tyven tror, at han får værdifulde ting til en billig pris. Han påvirkes af reklamer for ting, han gerne vil eje, men ikke kan tjene til; eller han drives simpelthen af en indre trang. Men problemet er omkostningerne: den faktiske pris, som tyven betaler, er skyhøj.

Historiens største røvere måtte betale dyrt for deres bytte. De tilbragte livet på usle skjulesteder og i fængsler. Der var kun få øjeblikke, hvor de kunne leve "i sus og dus". Man kan ikke stjæle nok til, at det opvejer en så elendig skæbne.

Tyvekoster falder stærkt i værdi: de skal skjules og er altid en trussel mod tyvens frihed. Selv i kommunistiske lande sættes tyve i fængsel.

At stjæle er blot en indrømmelse af, at man ikke er dygtig nok til at klare sig på ærlig vis. Eller at man er en smule sindssyg. Spørg en tyv, hvilken af de to muligheder, det er; det er enten den ene eller anden.

*Man kan ikke rejse ad vejen til
lykke med stjalne ting.*

14. VÆR TIL AT STOLE PÅ

*D*u er selv i fare, hvis du ikke kan have tillid til dine medmennesker. Når dem, man stoler på, svigter, kan det bringe stor uorden i ens liv; ja, ens overlevelse kan stå på spil.

Gensidig tillid er den stærkeste byggesten i forholdet mellem mennesker. Uden den ramler det hele.

Pålidelighed er i høj kurs. Hvis man er pålidelig, anses man for værdifuld. Hvis man ikke er til at stole på, anses man måske for værdiløs.

Man bør få mennesker i sine omgivelser til at vise pålidelighed og fortjene at blive stolet på. Så bliver de langt mere værdifulde – både for sig selv og for andre.

14-1. *Hold dit ord, når du har givet det.*

Når man har lovet noget eller givet et løfte eller har aflagt ed på noget, må man sørge for at holde det. Hvis man siger, at man vil gøre noget, bør man også gøre det. Hvis man siger, at man ikke vil gøre noget, bør man heller ikke gøre det.

Den respekt, man har for et andet menneske, bygger i høj grad på, om han eller hun holder sit ord eller ej. Selv forældre for eksempel vil blive overrasket over, hvor meget et brudt løfte svækker barnets tillid til dem.

Mennesker, som holder deres ord, bliver mødt med tillid og beundring. Mennesker, som ikke gør

det, bliver regnet for nul og niks. Ofte vil den, som bryder sit ord, ikke få en chance til.

En person, der ikke holder sit ord, vil snart blive indviklet og fanget i alle mulige "forklaringer" og "bånd". Han kan endog blive afskåret fra normalt samkvem med andre. Der er ingen sikrere måde at afskære sig fra sine medmennesker på end ved ikke at holde sit ord.

Du bør aldrig tillade, at nogen giver sit ord uden at mene det alvorligt. Og du bør insistere på, at når én har givet sit ord, må han holde det. Det kan skabe rod i ens eget liv, hvis man omgås mennesker, som ikke holder deres løfter. Det er ikke noget, man skal tage let på.

*Vejen til glæde i livet er langt lettere at rejse
sammen med mennesker, man kan stole på.*

15. OPFYLD DINE FORPLIGTELSE²¹

/livets løb påtager vi os forpligtelser. Faktisk fødes vi med visse forpligtelser; og som tiden går, bliver de flere og flere.

Det er ingen ny og usædvanlig idé, at man står i gæld²² til sine forældre. De har bragt én til verden og sørget for ens opvækst. Det taler til forældres fordel, at de ikke udnytter dette at man ”står i gæld” mere, end de gør. Men det er en forpligtelse alligevel: selv barnet føler det.

Og gennem livet får man andre forpligtelser – over for andre mennesker, venner, samfundet, ja, selv over for Verden.

Man gør dem en stor bjørnetjeneste, hvis man ikke tillader andre at indfri deres forpligtelser.

En ikke ringe del af børns oprør skyldes, at forældre og andre ikke accepterer den eneste ”mønt”, som et spædbarn, et barn eller en ung kan tilbyde som ”betaling”: spædbarnets smil, barnets klodsede forsøg på at hjælpe, den unges eventuelle råd eller måske bestræbelser på at være en god søn eller datter; disse bliver tit ikke bemærket eller værdsat. De kan være malplacerede eller uigennemtænkte; de blegner hurtigt.

Hvis de ikke bliver værdsat, kan barnet ikke betale sin enorme gæld. En række mekanismer og fikse ideer kan komme ind: ”Man skylder i virkeligheden ikke nogen noget”, ”de har bare

21. **forpligtelser:** noget man har givet bindende løfter om at gøre. Pligter.

22. **stå i gæld:** skyldte en person en tjeneste.

givet mig, hvad jeg har krav på”, ”jeg har ikke bedt om at blive født”, ”mine forældre duer ikke” eller ”livet er alligevel ikke værd at leve” for at give nogle stykker. Og alligevel bliver forpligtelserne ved med at hobe sig op.

”Forpligtelsernes byrde” kan blive for tung, hvis man ikke ser nogen udvej for at indfri dem. Den kan medføre en masse problemer, både personlige og sociale. Hvis de ikke kan opfyldes, kan den, man står i gæld til, let blive gjort til skydeskive for de mest overraskende reaktioner.

Man kan hjælpe en person, der tynges af forpligtelser og gæld, ved simpelthen at gennemgå *alle* de forpligtelser, vedkommende ikke har opfyldt – moralske, sociale og økonomiske – og udarbejde en måde, hvorpå han kan tilbagebetale *alle* ”gældsposter”, som han stadig føler, han har.

Man bør acceptere både et barns og en voksens forsøg på at tilbagebetale ikke-økonomiske forpligtelser, som de føler, de har. Man skal hjælpe dem med at finde en god løsning for begge parter, når det drejer sig om tilbagebetaling af almindelig gæld.

Fraråd andre at påtage sig flere forpligtelser eller mere gæld, end det er muligt for ham eller hende at indfri.

*Vējen til lykke er besværlig, når man skal slæbe
rundt på andres ”gæld” til én – eller på ens
egen over for andre.*

16. VÆR FLITTIG²³

Arbejde er ikke altid behageligt.

Men få er mere ulykkelige end dem, som har et kedeligt liv uden formål og noget at beskæftige sig med: børn beklager sig til deres mor, når de ikke har noget at lave; det triste ved at være arbejdsløs er velkendt, selv på ”bistand²⁴” eller ”understøttelse²⁵”; pensionisten, som ikke skal opnå mere her i livet, visner hen i sin uvirksomhed – det viser statistikken.

Selv turister, der faldt for rejsebureauets tilbud om en afslappet ferie, skælder rejselederen ud, hvis han ikke har noget, de kan foretage sig.

Selv sorg kan mildnes, simpelthen ved at man arbejder hårdt med noget.

Moralen ryger helt til tops, når man får noget fra hånden. Det kan faktisk påvises, at produktion²⁶ er grundlaget for moral.

Mennesker, der ikke er flittige, lægger arbejdet over på andre. De bliver nemt en byrde for én.

Det kan være svært at komme ud af det med dovne mennesker. Bortset fra at de virker nedtrykkende på én, kan de også være lidt farlige.

En god løsning er at overtale sådanne mennesker til at bestemme sig for en eller anden beskæftigelse, og få dem i gang med den. Det

23. **flittig**: som er i aktivitet eller arbejder stabilt og målbevidst mod noget — for at få noget udført. Det modsatte af doven.

24. **bistand**: økonomisk hjælp fra det offentlige til personer, som ikke er i stand til at forsørge sig selv. Kontanthjælp.

25. **understøttelse**: arbejdsløshedsunderstøttelse.

26. **produktion**: det at udføre et stykke arbejde, der resulterer i noget værdifuldt.

længstvarende udbytte vil man opdage, opnår man ved arbejde, der munder ud i en egentlig produktion.

*Det er en genvej til lykke, at have travlt med noget,
der fører til håndgribelige resultater.*

17. VÆR DYGTIG OG KOMPETENT

Både din egen, din families og venners overlevelse afhænger i høj grad af andres dygtighed – ikke mindst i vor tid med dens avancerede udstyr og hurtige maskiner, biler og fly.

Inden for erhvervslivet, sundhedsvæsenet, forskning eller staten kan inkompetence være en trussel i livet og fremtiden for den enkelte eller alle.

Det er helt sikkert, at du kan komme på mange eksempler af den slags.

Mennesker har altid haft en trang til at kontrollere deres egen skæbne. Overtro, ofringer til de rette guder og rituelle danse før jagt kan alt sammen ses som forsøg på at kontrollere skæbnen – lige meget hvor meget de tyder på afmagt og hvor frugtesløse, de synes at være.

Det var først, da mennesket lærte at tænke og sætte pris på viden og anvende den med dygtighed, at det begyndte at få herredømmet over sine omgivelser. Den virkelige ”gave fra himlen” var måske muligheden for at kunne udvikle sig til at blive kompetent.

Mennesker respekterer²⁷ dygtighed og evner, når det drejer sig om almindelig beskæftigelse og aktivitet. Hos helte og atleter forgudes de nærmest.

Den virkelig kompetence kommer til udtryk i slutresultatet.

27. **respektere:** at man vurderer nogen højt og ikke gør noget, der skader dem eller bringer én på kant med dem.

Hvis mennesker er dygtige og kompetente²⁸, overlever de. Hvis ikke, går de til grunde.

Støt opnåelse af kompetence inden for enhver beskæftigelse. Ros det og beløn det, når du møder det.

Stil høje krav til det, der laves. Den prøve, samfundet måles på, er, om du, din familie og dine venner kan leve trygt eller ej.

Kompetence og dygtighed omfatter observationer, studier og øvelse.²⁹

17-1. *Brug øjnene.*

Se dét, du selv ser; ikke dét, som andre fortæller dig, at du ser.

Hvad *du* observerer, er det, du observerer. Se direkte på tingene, tilværelsen og andre – og ikke gennem en tåge af fordomme, en sky af frygt eller gennem en andens fortolkninger.

I stedet for at diskutere og skændes med andre, skal du få dem til selv at se. Selv de groveste løgne kan punkteres, de vildeste forstillinger kan afsløres, de mest indviklede gåder kan løses og de mest bemærkelsesværdige erkendelser kan komme – ganske enkelt ved venligt at få en anden til at se.

Hvis én, du kender, synes, at tingene næsten er for forvirrede og for svære at klare, hvis hans eller hendes tanker kører i ring, så få vedkommende til at træde et skridt tilbage og se.

Det, de finder ud af, er som regel indlysende, når de først ser det. Så kan de komme videre og få

28. **kompetent:** i stand til at gøre sine ting godt. Dygtig. Velkvalificeret til det man gør. Lever op til de krav, der stilles.

29. **øvelse:** at træne eller at udføre noget gentagne gange for at opnå at kunne noget betemt eller at blive bedre til noget.

klaret tingene. Men hvis de ikke selv ser det, hvis det ikke er deres egen observation, vil det ikke være særligt virkelig for dem, og alle ordrer og anvisninger og straffe i verden vil ikke løse deres forvirring.

Mens man kan antyde i hvilken retning, de skal se, og henstille at de virkelig ser, så er det op til dem selv at drage deres slutninger.

Barn eller voksen, så ser man det, man selv ser, og dette er ens virkelighed.

Sand dygtighed og kompetence bygger på ens egen evne til at observere. Kun med den virkelighed kan man blive fingernem og pålidelig.

17-2. ær.

Har du nogensinde været ude for, at en anden havde urigtige oplysninger om dig? Kom der besvær ud af det?

Det kan give dig en idé om, hvad skade urigtige oplysninger kan føre til. Du kunne også ligge inde med urigtige oplysninger om en anden.

Ved at skille det urigtige fra det sande, opnår man forståelse.

Vi er omgivet af en masse urigtige oplysninger. Ondsindede finder på dem for at fremme deres egne formål. Nogle opstår af simpel uvidenhed om de virkelige forhold. Det kan blokere for opfattelsen af korrekte oplysninger.

Den vigtigste proces, når man skal lære noget, består i at undersøge de foreliggende data, skille de usande fra de sande og de vigtige fra de uvigtige og derved komme frem til sine egne slutninger,

som man kan bruge. Hvis man gør det sådan, er man godt på vej til at blive dygtig og kompetent.

Prøven på "sandhed" er, om det er sandt for dig. Hvis du stadig ikke synes, det ser rigtigt ud, når du står med en samling oplysninger, hvor du har opklaret alle de ord, du ikke helt forstod, og har gennemset hele situationen, så er det ikke rigtigt for dit vedkommende. Afvis det. Og hvis du har lyst, kan du fortsætte og drage din egen slutning om, hvad du mener, at sandheden er i det. Når det kommer til stykket: det er dig, der skal bruge det eller ikke bruge det, tænke med det eller ikke tænke med det. Hvis man blindt godtager "fakta" eller "sandheder" blot fordi, man får besked på det – "fakta" og "sandheder" som ikke virker sande men måske heller ikke falske – så kan slutresultatet blive uheldigt. I den blindgyde står inkompetencens³⁰ skraldespand.

En anden del af indlæring består af simpel udenadslære; f.eks. lære at stave, lære den lille tabel og matematiske formler; eller i hvilken rækkefølge man skal trykke på knapperne.

Men selv i udenadslære må man vide, hvad stoffet skal bruges til og hvornår, man skal bruge det.

Indlæring består ikke bare i at ophobe oplysninger oven på andre oplysninger. Den består i at opnå ny forståelse og finde bedre måder at gøre tingene på.

De, som klarer sig godt i livet, holder i virkeligheden aldrig op med at studere og lære.

30. **inkompetence** som mangler tilstrækkelig viden eller kunnen eller evner i forhold til bestemte opgaver. Uduelighed. Som har tilbøjelig til at misforstå eller at lave betydelige fejl.

Den dygtige ingeniør holder sin viden om nye metoder up to date; den dygtig idrætsmand overvåger konstant udviklingen inden for sin sport; og enhver fagmand har håndbøger og lærebøger stående, som han jævnligt benytter.

Den nye røremaskine, vaskemaskine eller bil kræver hver især lidt studie og indlæring, før man kan betjene dem på den rigtige måde. Når folk undlader det, sker der ulykker i hjemmet – og blodige sammenstød på landevejene.

Det er et meget arrogant menneske, som mener, at han ikke har mere at lære i livet. Det er en farlig og blind person, der ikke kan skille sig af med sine fordomme og urigtige data og erstatte dem med faktisk og sand viden, som er en langt bedre hjælp i hans og alle andres liv.

Der er måder at studere på, som sikrer, at man virkelig lærer noget og kan bruge det. Kort fortalt består de i at have en lærer og/eller lærebog, som virkelig ved, hvad de taler om. Man sørger for at finde forklaring på alle de ord, som man ikke helt forstår; man bruger andre kilder eller håndbøger, og undersøger eventuelt emnet ved selvsyn; man undersøger sin viden for falske data; man sorterer de falske fra de sande på grundlag af, hvad der nu er sandt for én selv.

Slutresultatet bliver sikkerhed, og vejen er åben til sand dygtighed og kompetence. Det kan faktisk være en frisk og berigende oplevelse. Det kan sammenlignes med at bestige et lumsk fjeld fyldt med brombærkrat – og så komme op på toppen og få et nyt, frit udsyn over hele den vide verden.

Skolerne må give eleverne gode læsevaner og sætte dem i stand til at studere, for at en civilisation skal kunne overleve.

En skole er ikke et sted, hvor man parkerer sine børn i dagtimerne. Det er de alt for dyre til. Det er ikke et sted, hvor man opdrætter papegøjer.

Skolen er et sted, hvor børn skal lære at studere, og hvor de kan blive forberedt til at kunne tage fat på realiteterne i tilværelsen. At lære at klare det dygtigt og kompetent og blive klar til at overtage verden af i morgen, hvor de nuværende voksne enten vil være midaldrende eller gamle.

Den forhærdede kriminelle lærte aldrig at lære. Gang på gang forsøger retten at belære ham om, at han ryger tilbage i fængsel, hvis han begår én forbrydelse til. Men de fleste begår den samme forbrydelse igen og ryger tilbage i fængslet. Faktisk er de kriminelle årsag til flere og flere love. De retskafne borgere følger loven; kriminelle følger den ikke – pr. definition.

Kriminelle kan ikke lære. Alverdens ordrer og anvisninger, trusler og straffe har ingen virkning på et individ, som ikke har lært at lære – og ikke kan lære.

Et særligt karaktertræk hos en regering, der overtræder landets love – og det har man set nogle gange i historiens løb – er, at dens ledere ikke kan lære: historien og sund fornuft kan sige dem, at undertrykkelse fører til katastrofe. Alligevel har det krævet blodige revolutioner at komme af med dem – eller en Anden Verdenskrig som i Hitlers

tilfælde; og disse begivenheder var en ulykke for menneskeheden.

Disse mennesker tog ikke ved lære. De svælgede i falske data. De afviste alle beviser og sandheder. De måtte sprænges bort.

De sindssyge kan ikke lære. Drevet af skjulte onde hensigter eller overvældet i en grad, så fornuften er utilgængelig, er fakta og sandhed og virkeligheden uden for rækkevidde. De er et billede på falske data. De vil ikke eller kan faktisk ikke opfatte og lære.

En mangfoldighed af personlige og sociale problemer stammer fra denne manglende evne eller uvillighed til at lære.

Der er mennesker i dine omgivelser, hvis tilværelse er løbet af sporet, fordi de ikke ved, hvordan man studerer, fordi de ikke lærer noget. Du kan sikkert komme på eksempler.

Hvis man ikke kan få mennesker omkring sig til at studere og lære, kan ens eget arbejdsdag blive meget hårdere. Man kan drukne i arbejde, og ens overlevelsesmuligheder kan blive væsentlig mindre.

Man kan hjælpe andre med at studere og lære; man kan f.eks. anbringe den viden, de skal have, inden for rækkevidde. Man kan hjælpe ganske enkelt ved at anerkende det, de har lært. Man kan om ikke andet værdsætte, når de bliver dygtigere til noget.

Hvis man har lyst, kan man gøre mere end det: man kan hjælpe andre med at få rede på de falske

data – uden at starte diskussioner; man kan hjælpe dem ved at finde og opklare betydningen af de ord, de ikke har forstået. Man kan finde og håndtere grundene til, at de ikke studerer og lærer noget.

Livet er i høj grad et spørgsmål om at forsøge sig frem og lære af sine fejl. Så i stedet for at overfalde én, som laver en fejl, så find hellere ud af, hvorfor den fejl blev begået. Prøv om den anden ikke kan lære noget af det.

Nu og da kan du blive glædeligt overrasket over, at du har løst op for noget i et menneskes liv, blot ved at have fået vedkommende i gang med at studere og lære. Jeg er sikker på, at du kan finde på mange måder, det kan ske på. Og jeg tror, at du vil opdage, at de blidere måder virker bedst. Verden er brutal nok i forvejen mod mennesker, der ikke kan lære.

17-3. Ø v dig.

Kundskaber bærer først frugt, når de anvendes. Man kan naturligvis søge efter visdom for dens egen skyld: den har sin egen skønhed. Men sandt at sige ved man ikke, om man er vis, hvis man ikke kan se, om visdommen giver resultater, når den anvendes.

Enhver aktivitet, færdighed eller profession – grøftegravning, jura, teknik, madlavning eller hvad som helst – vil i sidste ende komme ud for den afgørende prøve: Kan man UDFØRE det? Lige meget hvor godt man har studeret teorien, kræver det *øvelse* for at kunne udføre noget.

Filmens stuntmænd kommer til skade, hvis de ikke øver sig. Det samme gælder for husmødre.

Sikkerhed er ikke noget særligt populært emne. Det forbindes mest med formaninger som "Vær forsigtig!" eller "Sæt tempoet ned!" Og folk kan mærke, at deres frihed begrænses. Men der er en anden fremgangsmåde: hvis man er virkelig øvet, vil ens kunnen og behændighed være så god, at man ikke behøver at "være forsigtig" eller "sætte tempoet ned". At kunne gøre noget hurtigt og sikkert er kun muligt gennem øvelse.

Ens dygtighed og behændighed skal op på et plan, hvor det svarer til vor tids krav. Og det opnås gennem øvelse.

Man kan træne sin krop, sine øjne, sine hænder og fødder indtil de ligesom selv "ved hvordan" – gennem øvelse. Man behøver ikke længere at "tænke" for at tænde for ovnen eller parkere en bil: man GØR det uden videre. I enhver aktivitet er en ganske stor del af det, man plejer at kalde "talent", i virkeligheden bare *øvelse*.

Man skal kende hver bevægelse, som indgår i en helhed; og man skal øve igen og igen, indtil man kan udføre det hele hurtigt og sikkert – uden så meget som at tænke over det. Ellers sker der let uheld.

Statistikken synes at vise, at de mindst øvede har de fleste uheld.

Det samme gælder for håndværk og for fag, hvor man mest skal bruge hovedet. Advokaten, der ikke har øvet, øvet og øvet sig i proceduren i retten, har sikkert ikke lært at "skifte gear"

hurtigt nok til at klare en ny vending i en sag og taber den.

En ny og uøvet børsmægler kan let miste en formue på få minutter. En grøn sælger, som ikke har gennemøvet sin salgsteknik, kan sælge så lidt, at han sulter. Den rigtige løsning er at øve, øve og øve igen!

Det sker, at man ikke kan anvende det, man har lært. Hvis det er tilfældet, kan fejlen ligge i, at man har studeret forkert; eller det kan ligge hos læreren eller lærebogen. Én ting er at læse en brugsanvisning; det er tit noget helt andet at prøve at anvende den.

Nu og da kommer man ingen vegne, når man øver sig. Så må man smide lærebogen væk og starte helt fra bunden. Sådan har det været med lydoptagelser i filmbranchen: hvis man fulgte lærebøgerne, ville fuglesang komme til at lyde som tågehorn – det er derfor, man ikke kan høre, hvad nogle skuespillere siger i visse film.

Den dygtige lydmand måtte selv finde ud af det hele for at kunne gøre sit arbejde. Men inden for filmbranchen findes også det modsatte eksempel: der er adskillige lærebøger om belysning, som er fortræffelige; hvis man nøje følger deres anvisninger, får man en smuk filmoptagelse.

Det er beklageligt, at ikke alle aktiviteter er beskrevet godt nok i forståelige lærebøger – især i et samfund med hurtig teknik. Men det bør ikke stoppe én. Når der er gode lærebøger, så værdsæt dem og studer dem grundigt. Hvis de ikke findes,

så saml det materiale sammen, der findes; studer det og find ud af resten på anden måde.

Men teori og viden kommer kun til sin ret, når det bliver anvendt – og anvendt med øvelse.

Man er i fare, når ens medmennesker ikke over færdigheder, indtil de virkelig kan UDFØRE dem. Der er himmelvid forskel mellem “godt nok” og virkelig professionel dygtighed og behændighed. Forskellen mindskes gennem øvelse.

Få folk til at bruge øjnene, studere, prøve sig frem og så gøre det; når de er kommet så langt, så få dem til at øve, øve, øve sig, indtil de kan gøre det virkelig professionelt.

Der er megen glæde forbundet med at være dygtig, behændig og hurtig: det opnår man gennem øvelse. At prøve at leve i en hurtig verden med langsomme og tøvende mennesker føles ikke særligt trygt.

Vejen til lykke rejses bedst med dygtige og kompetente ledsagere.

18. RESPEKTER ANDRES RELIGIØSE OVERBEVISNINGER

Tolerance er en god hjørnesteen at bygge forholdet mellem mennesker op på. Det er klart, at intolerance i høj grad modvirker overlevelse. Se blot på, hvad religiøs intolerance har medført af blodbade og lidelser op gennem historien og helt ind i vor tid.

Religiøs tolerance betyder ikke, at man ikke kan give udtryk for sin egen tro og overbevisning. Det betyder, at forsøg på at undergrave og angribe en andens tro og overbevisning altid har været den lige vej ud i vanskeligheder.

Lige siden de gamle grækere har filosoffer diskuteret Guds, menneskets og universets natur. Meningerne har skiftet frem og tilbage blandt autoriteterne.

For tiden er filosofier som "materialisme"³¹ og "mekanicisme"³² på mode. De kan i virkeligheden spores tilbage til det gamle Ægypten og Grækenland. Disse filosofier hævder, at alt er fysisk stof, materie. De overser den mulighed, at selvom de tilsyneladende kan forklare alt med udviklingslæren, kan også *andre* faktorer være på

31. **materialisme:** de filosofiske opfattelse, at fysisk masse (også kaldet stof eller materie) dens bevægelser og den forskellige former er den eneste virkelighed, og at alt i universet — også tanker, følelser og vilje — kan forklares ud fra fysiske love. Materialisme er en meget gamle idé. Men der findes også andre opfattelser.

32. **mekanicisme:** den anskuelse, at alt liv er fysisk masse (stof) i bevægelse og helt kan forklares ud fra fysikkens love. Stammer fra det gamle Grækenland. De der gik ind for filosofien mente at de måtte afvise religion, fordi det er uforståelig ud fra matematikken. De blev angrebet af religiøse grupper og modarbejdede selv religion.

spil. Måske er der kræfter, som bare gør brug af udviklingen. De er i dag de "officielle" filosofier og der undervises endog i dem i skolerne. De har deres egne fanatiske tilhængere, som angriber andres overbevisning og religion: Resultatet bliver intolerance og strid.

Hvis alle de skrappeste hoveder – lige siden 600 f.Kr. eller tidligere – aldrig har evnet at enes om et emne religion, for og imod, er det en slagmark, som man gør klogt i at holde sig væk fra.

Ud af dette stridens hav har der hævet sig ét lysende princip: Retten til at tro i henhold til ens eget valg.

"Tro" og "overbevisning" følger ikke nødvendigvis logikkens love. Det betyder ikke, at man kan sige, at de er ulogiske: Tro og logik tilhører to forskellige verdener.

Det sikreste råd, man kan give på dette område, er simpelthen at understrege, at ethvert menneske har ret til at vælge sin egen tro. Man kan frit prøve at få andre til at acceptere ens egen tro. Men man kommer i store vanskeligheder, hvis man angriber andres tro, og endnu værre hvis man angriber og søger at skade andre på grund af deres religiøse overbevisning.

Siden tidernes morgen har mennesket hentet stor trøst og glæde i sine religioner. Selv nutidens "materialister" og "mekanicister" kan lyde en del som præsterne, når de udbredte deres dogmer.

Mennesker uden tro eller overbevisning er en

ynkværdig flok. Man bør eventuelt give dem noget at tro på. Men har et menneske en religiøs overbevisning, skal du respektere den.

Vejen til livsglæde kan blive stridsom, hvis man ikke respekterer andres religiøse overbevisning.

19. PRØV PÅ IKKE AT GØRE NOGET MOD ANDRE, SOM DU IKKE ØNSKER, AT DE SKAL GØRE MOD DIG

*B*landt folkeslagene rundt om i verden har der gennem tiderne været forskellige udgaver af den regel, man har kaldt "Den Gyldne Regel"³³. Overskriften er en formulering af den del af reglen, der har at gøre med skadelige handlinger.

Kun en helgen kan leve uden nogen sinde at skade et andet menneske. Men kun kriminelle skader deres medmennesker uden at tænke videre over det.

Helt bortset fra "skyldfølelse" eller "skam" eller "dårlig samvittighed" – som alt sammen kan være virkeligt nok – er det også rigtigt, at det, man gør mod andre, kan give bagslag mod én selv.

Det er ikke enhver skadelige handling, der kan gøres god igen. Man kan begå en handling mod en anden, som ikke bare kan fejles til side eller glemmes. Mord er en sådan handling. Man kan se, hvordan en alvorlig overtrædelse af næsten alle af denne bogs anvisninger kan blive til en skæbnesvanger handling for et medmenneske.

En andens ødelagte liv kan medføre at ens egen ulykke. Samfundet reagerer. Fængsler og psykiatriske hospitaler er fulde af mennesker, som skadede deres medmennesker. Men der er andre

33. **Den Gyldne Regel:** skønt den af de kristne bertrages som en del af den kristen tankeverden og da også findes i både Det Gamble Testament og i Det Nye Testamente, har den indgået i mange folks kulturer. Den forkommer således i Kung-fu-tse's værk "Annalerne" (5-6. århundrede f.kr.) og han citerede endda endnu ældre kilder. Også såkaldte primitive stammer kender den. I årtusinder har mennesker anset den for at tegne på etisk adfærd. De versioner, der findes her i bogen er nyformuleringer, idet tidligere udgaver af Den Gyldne Regel har været anset for at være for idealistiske til at kunne overholdes. Den her givne formulering er til at overholde.

uheldige følger: Skadelige handlinger begået mod andre (hvad enten det bliver opdaget eller ej) kan bevirke, at man i alvorlig grad ændrer sine holdninger. Det er alle negative ændringer i forholdet til andre og én selv; og det er endda især tilfældet, hvis handlingerne gøres i det skjulte. Livsglæden siver langsomt ud af ens liv.

Denne form af "Den Gyldne Regel" kan også bruges som en prøve. Når man får nogen til at efterleve den, får vedkommende en måde til at afgøre, hvad en skadelig handling *er*. Det besvarer spørgsmålet om, hvad *skade* er. Det filosofiske spørgsmål om, hvad der er *forkert* eller *syndefuldt*, kan besvares øjeblikkeligt på det personlige plan: Ville du ikke bryde dig om, at dette skete mod dig? Nå, ikke?

Så må det være en skadelig handling og set med samfundets øjne en forkert handling. Det kan vække ens sociale samvittighed. Derfra kan man udarbejde, hvad man bør og ikke bør gøre.

I tider hvor en del mennesker ikke holder sig tilbage fra at begå skadelige handlinger, synker den enkeltes evne til at overleve ned på et meget lavt plan.

Hvis du kan få andre til at anvende denne regel, får de pludselig et holdepunkt, hvorfra de kan vurdere deres eget liv. Og for nogle vil det måske åbne døren, så de igen kan blive medlem af menneskeheden.

*Vejen til livsglæde er spærret for dem,
som ikke afholder sig fra at begå
skadelige handlinger.*

20. PRØV AT BEHANDLE ANDRE, SOM DU ØNSKER, DE SKAL BEHANDLE DIG

*D*ette er den positive formulering af "Den Gyldne Regel".

Bliv ikke overrasket, hvis nogen ikke kan lide at høre, at han eller hun skal "være god". Modviljen stammer måske slet ikke fra ideen om at "være god". Den stammer snarere fra, at vedkommende har misforstået, hvad det vil sige.

Man kan havne i en masse modstridende meninger og forvirrede ideer om, hvad "god opførsel" er for noget. Man forstod måske aldrig, hvorfor man fik den bemærkning i karakterbogen om "opførsel", man fik, selvom læreren forstod det. Man kan endda have fået fortalt eller dannet sig forkerte ideer om det: "Børn skal ses, men ikke høres", "At være god betyder at være stille".

Men der findes en måde, som kan klare begreberne til ens fulde tilfredshed.

Der er visse værdier, vi som mennesker sætter højt. De kaldes *dyderne*³⁴. De er næsten fælles for alle folkeslag og alle tidsaldre. De er blevet tillagt vise og hellige mænd, helgener og guder. De har udgjort forskellen mellem en barbar og en kultiveret person; forskellen mellem kaos og et anstændigt samfund.

Det er ikke så indviklet at finde ud af, hvad "god" vil sige. Det kræver ikke nødvendigvis kontakt med Højere Magter eller at man pløjer sig

34. **dyderne**: de gode egenskaber, der viser sig i ideel menneskelig adfærd over for andre.

igennem tykke filosofiske værker. Man kan finde svaret hos sig selv.

Næsten enhver kan finde frem til svaret.

Hvis man gennemtænker, hvordan man gerne vil behandles af andre, finder man frem til de menneskelige dyder. Tænk blot over, hvordan du gerne vil have, at andre behandler *dig*.

Du vil sikkert først og fremmest ønske at blive behandlet *retfærdigt*: Du ønsker ikke, at andre skal lyve om dig; eller at de fordømmer dig hårdt og fejlagtigt.

Du vil sikkert ønske, at dine venner og medmennesker er reelle og *loyale*: Du ville ikke bryde dig om, at de forrødte eller svigtede dig.

Du kunne ønske dig, at de viste god *sportsånd*; at de ikke snyder eller laver numre.

Du ønsker sikkert, at de er *fair* i deres behandling af dig.

Du ønsker, at de er *ærlige* over for dig; at de ikke snyder dig – ikke sandt?

Du ønsker sikkert at blive behandlet *venligt* – ikke hjerteløst eller grusomt.

Du ønsker sikkert, at andre *tager hensyn* til dine rettigheder og følelser.

Hvis du er langt nede, ønsker du sikkert, at andre viser *medfølelse*.

Andre bør vise *selvbeherskelse* i stedet for at overfuse én – ikke sandt?

Hvis du havde en skavank eller ikke slog til eller begik en fejl, ønsker du sikkert, at folk var *tolerante* – ikke kritiske.

Du ønsker, at folk kan *tilgive* dig – i stedet for at straffe og fordømme, ikke sandt?

Du ønsker sikkert, at andre er *gavmilde* over for dig – ikke smålige eller nærige.

Sandsynligvis ønsker du, at andre skal have *tiltro til dig* – og ikke tvivle på dig hele tiden.

Du foretrækker sikkert, at man viser dig *respekt* – i stedet for at fornærme dig.

Du ønsker, at andre er *høflige* og behandler dig med *værdighed* – ikke sandt?

Du vil måske gerne have at folk *beundrer* dig.

Når du gør noget for andre, bør de *påskønne* det – ikke sandt?

Du vil sikkert gerne have, at andre er *venlige* imod dig.

Fra nogle vil du gerne have *kærlighed*.

Og frem for alt: Du ville ikke bryde dig om, at andre blot foregav disse ting. Du ønsker sikkert, at de er *oprigtige* i deres holdninger og *hæderlige* i deres handlinger.

Du kan sikkert komme på endnu flere. Dertil kommer anvisningerne i denne bog. Når du lægger det hele sammen, har du en liste over *dyderne*.

Det er ikke svært at forestille sig, at hvis man blev behandlet sådan af sine omgivelser, ville ens liv være godt og behageligt. Og det er ikke sandsynligt, at man ville føle nogen særlig uvilje mod mennesker, der behandlede én sådan.

Der er et interessant fænomen³⁵ mellem mennesker: Når én person råber højt ad en anden, opstår der en trang til at råbe højt igen. Man bliver behandlet på nogenlunde samme måde, som

35. **fænomen:** det som kan opfattes af sanserne. Foreteelse.

man behandler andre. Man sætter faktisk selv et eksempel³⁶ for, hvordan man selv ønsker at bliver behandlet. Hvis A er led over for B, bliver B også led over for A. Hvis A er venlig mod B, bliver B også venlig mod A. Du har helt sikkert set dette foregå i din hverdag.

Per hader alle kvinder, så kvinder har det med at hade Per. Poul er hård i sin behandling af andre, så andre har det med at være hårde mod Poul. Og hvis de ikke tør være det åbenlyst, kan de i deres stille sind ønske at give ham grovfilen.

I filmens og bøgernes uvirkelige verden, ser man høflige skurke med utroligt effektive bander; og man ser ensomme helte, som er grove og ubehøvlede.

Sådan er det ikke i det virkelige liv: Rigtige skurke er som regel grove og primitive – og deres håndlangere er endnu værre. Napoleon og Hitler blev begge forrådt fra alle sider af deres egne. Ægte helte er de mest lavmælte mennesker, man kan forestille sig; og de er meget høflige mod deres venner.

Når man er så heldig at møde og tale med de mænd og kvinder, som er toppen inden for deres fag eller profession, slår det ofte én, at det er nogle af de venligste mennesker, man nogen sinde har truffet. Det er en af grundene til, at de befinder sig på toppen: De prøver – de fleste af dem – at behandle deres medmennesker godt. Og deres omgivelser reagerer positivt og prøver at

36. **eksempel:** en person eller en person opførsel, som er værd at efterligne. Forbillede.

behandle dem godt – og endog tilgive dem deres få fejl og mangler.

Man kan altså selv udarbejde de menneskelige dyder; man finder blot ud af, hvordan man selv ønsker at blive behandlet. Og ud fra dette kan man afgøre ethvert spørgsmål om, hvad "god opførsel" er. Det har intet at gøre med at være passiv eller sidde tavs med hænderne i skødet. At "være god" kan være en særdeles aktiv og magtfuld sag.

Der er ikke megen glæde at hente i trist og tilbagetrukket ensomhed. Moralister af "den gamle skole" fremstillede nærmest dydig opførsel som at leve et strengt og trøstesløst liv; de mente tilsyneladende, at al glæde og behag stammede fra noget syndigt. Intet kunne være længere fra sandheden.

Glæde og behag kommer ikke fra at være umoralsk! Tværtimod! Glæde og behag udvikles kun i ærlige hjerter. De umoralske har et utroligt tragisk liv – fuld af lidelse og smerte. De menneskelige dyder har intet at gøre med tristhed. De er selve livets solside.

Hvad tror du, der ville ske, hvis man behandlede sine medmennesker med *retfærdighed, loyalitet, god sportsånd, fairness, ærlighed, venlighed, hensynsfuldhed, medfølelse, selvbeherskelse, tolerance, gavmildhed, tiltro, respekt, høflighed, beundring, venlighed, kærlighed* og gjorde dette *oprigtigt*?

Måske ville det vare et stykke tid, men tror du ikke, at mange andre ville prøve at behandle dig på samme måde?

Er det ikke temmelig tydeligt, at medmenneskelighed ville komme op på et helt nyt plan? Man ville nok stadig komme ud i tilbagefald med nyheder, der virker opskræmmende, tyven, man måtte slå i gulvet, fjolset, der kører langsomt i yderbanen, når man selv er for sent på den. Evnen til at overleve ville være hævet betydeligt. Og ens liv ville være meget lykkeligere.

Du *kan* påvirke andres opførsel. Hvis du ikke allerede gør det, er det en god idé at øve sig i én ny dyd hver dag. Hvis man gør det, vil de til sidst alle sammen være indarbejdet.

Bortset fra det personlige udbytte man kan opnå, bør man være med i at indlede en ny tidsalder i medmenneskelighedens tegn – lige meget med hvor lidt man synes, man yder.

En lille sten, der kastes ud i dammen, kan få ringe til at brede sig i vandet – lige til den fjerneste bred.

Vejen til lykke bliver meget mere klar, hvis man følger denne regel: "Prøv at behandle andre, som du ønsker, de skal behandle dig".

21. SØRG FOR AT TRIVES OG BLOMSTRE³⁷

Det kan ske, at andre prøver at tromle én ned, at undertrykke ens håb, drømme og fremtid – ja, én selv.

Ved at latterliggøre én, men også på mange andre måder, kan den ondsindede prøve at få én ned med nakken.

Hvad grunden end er, kan ens bestræbelser på at udvikle sig, at blive gladere i tilværelsen, blive udsat for angreb.

Det kan sommetider være nødvendigt at håndtere dette direkte. Men der er en anden måde, som på lang sigt sjældent slår fejl.

Hvad er det helt præcist, den slags mennesker prøver over for én? De prøver på at tvinge én ned. De må tro, at man er farlig for dem på en eller anden måde: Hvis man kom frem i verden, kunne man blive en trussel mod dem. Derfor søger den slags at hæmme ens talenter og evner.

Visse galninge har endda en generel plan, som går ud på følgende: "Hvis A får mere succes, kan A blive en trussel mod mig. Derfor må jeg gøre alt, hvad jeg kan, for at hindre denne fremgang" Det synes aldrig at gå op for dem, at deres handlinger kan gøre A fjendtligt indstillet, selvom han ikke var det på forhånd. Det er på den måde, den slags galninge næsten altid ender ud i vanskeligheder. Nogle gør det simpelthen på grund af fordomme;

37. **blomstre:** at være i en aktiv og productiv. At udvide sin indflydelse. Påviseligt at klare sig godt.

eller de gør det simpelthen fordi, de "ikke kan lide én".

Men hvad de nu end gør, er hensigten den, at "offeret" for deres angreb bliver svagere og får nederlag i livet.

Den bedste håndtering af den slags situationer og den slags mennesker er selv at trives og blomstre. Det er den sikreste måde at overvinde dem på.

Ja, det er sandt: når sådanne mennesker ser, at man klarer sig godt, kan de blive desperate og angribe endnu hårdere. Man skal håndtere det direkte, hvis det er nødvendigt – men hold ikke op med at trives og at gøre det, der giver succes. Det er det, han prøver på at få dig til.

Hvis du trives og blomstrer, mere og mere, vil sådanne mennesker synke ned i modløshed; de kan helt opgive at forsøge at holde én nede.

Hvis ens mål i livet er gode og værdifulde; hvis man arbejder hen i mod dem med denne bogs anvisninger i tankerne; hvis man trives og blomstre, så vil man med sikkerhed stå som sejrherre. Og forhåbentlig uden at have krummet et hår på deres hoveder.

*Og det er mit ønske for dig:
må du trives og blomstre.*

EFTERSKRIFT

Lykke afhænger af, om man beskæftiger sig med noget værdifuldt. Men der er kun én, der med sikkerhed kan afgøre, om dét, man beskæftiger sig med, kan gøre én lykkelig: Det er én selv.

Når det kommer til stykket, afstikker reglerne i denne bog kun vejens kanter. Overtræder man dem, er man som bilisten, der styrer lige i grøften; følgen kan blive et ødelagt øjeblik, et ødelagt forhold, et ødelagt liv.

Kun én selv kan sige, hvor vejen løber, for man sætter selv sine mål for den næste time, for et forhold eller for den fase af livet, man er i.

Til tider kan man føle sig som et blad, der hvirvles hen ad en snavset gade; eller som et sandskorn, der har sat sig fast et sted. Men der er ingen, der har sagt, at livet var en stille og ordnet sag; det er det ikke. Man er hverken et hvirvlende blad eller et sandskorn: man kan faktisk – i større eller mindre grad – selv lægge sin kurs og følge den.

Man kan til tider føle, at forholdene er blevet sådan, at det er alt for sent at gøre noget. Den kurs, man har fulgt, kan se så kaotisk ud, at det synes umuligt at finde en ny vej: men der er altid et punkt undervejs, hvor man kan skifte spor. Prøv så at følge det. Der er intet levende menneske, der ikke kan starte på en frisk.

Det kan slås fast – uden at nogen vil modsige det – at andre kan finde på at håne og spotte én og

prøve at få én til at køre i grøften. De kan forsøge at friste én til at leve et umoralsk liv. Den slags mennesker gør det for at fremme deres egne private mål. Og giver man efter, ender det med personlig tragedie og sorg.

Naturligvis kan man engang imellem komme ud for nederlag i forsøget på at følge denne bogs anvisninger og få andre til at gøre det samme. Man skal blot lære af det og komme videre. Hvem har sagt, at der ikke er huller i vejen? Den er stadigvæk fremkommelig. Folk kan falde undervejs, men det betyder ikke, at de ikke kan komme på benene igen og fortsætte.

Hvis man holder sig klar af vejkanterne, kan man ikke komme særligt galt af sted. Ægte begejstring, lykke og livsglæde kommer ikke af en knust tilværelse; de kommer fra noget andet.

Hvis du kan få andre til at følge denne vej, vil du selv få den fornødne frihed til at finde ud af, hvad sand livsglæde og lykke er.

*Vejen til lykke er en ren motorvej for dem,
der ved, hvor kanten er.*

Det er dig, der styrer.

Held og lykke.

